

Технологія відкритого простору (Open-Space)

Організація заходів за технологією Open-Space дає можливість швидко, просто й без великих витрат підвищити продуктивність круглих столів, нарад і конференцій.

Але також Технологія Відкритого Простору (Open Space Technology) – це креативний метод провадження діалогу/дискусій в групах від 8 до 1000 осіб, що застосовується для стратегічного розвитку, пошуку рішень у проблемних ситуаціях, розвитку команд, у роботі в «групах по інтересах», який забезпечить розвиток креативного, творчого, професійного мислення та пізнавальної мотивації у студентів.

Критеріями доречності застосування технології відкритого простору зазвичай є такі чинники:

1. Складність завдання, потреба в поглибленні розуміння завдань чи очікуваних результатів;
2. Різноманіття проблемних аспектів теми (потреба залучення значної кількості учасників, необхідних для вирішення проблеми);
3. Коли центральне питання або мета заходу містить Конфлікт, реальний або потенційний;
4. Невідкладність і терміновість вирішення центрального питання заходу («діяти необхідно було ще вчора»).

Технологія Відкритого Простору – це простий, універсальний та ефективний метод проведення обговорень, зборів, конференцій та зустрічей для груп. Технології відкритого простору успішно використовуються для заходів із числом учасників від 5 до кількох тисяч учасників, однак найбільша ефективність досягається для числа учасників від 10 до 100.

В Україні технологія відкритого простору використовується для галузевих та кластерних стратегічних сесій, громадських обговорень та громадянських форумів тощо. Тривалість заходу Відкритого Простору може бути від 4 годин до кількох днів.

Відкритий простір використовується для:

- консультацій з зацікавленими сторонами;
- пошуку організаційних рішень у період невизначеності;
- створення мереж на місцевому, регіональному та міжнародному рівні;
- створення синергії серед представників різних зацікавлених сторін;
- злиття компаній;
- пошуку творчих рішень, наукових досліджень та розробок;
- вирішення технічних проблем;
- обміну баченням;
- планування проектів у громадах;
- спільний пошук нових ідей та рішень у форматі відкритого простору.

Учасники не знають, що саме відбудеться у «відкритому просторі», але, як правило, вони виявляють велику зацікавленість і багато чого вчаться на таких зустрічах, оскільки:

- ❖ лише за день або два вдається розглянути й узагальнити в заключному звіті найбільш важливі для них питання;

- ❖ вони на собі випробують зовсім інший метод роботи, що дає змогу їм, «привласнивши» символічну владу, впливати на ситуацію («ігрове середовище»), і вони можуть запропонувати цей метод своїм організаціям.

Як забезпечити ефективність технології?

Створити програму роботи:

- ❖ «Ринкова площа»: простір, що має достатню кількість місць для обговорення окремих тем, між якими можуть вільно переміщатися учасники;

- ❖ «Дошка оголошень»: розклад, що відображає список обговорюваних тем, місце і час обговорень (наприклад, фліп-чарти у кількості, що відповідає очікуваній кількості паралельних обговорень; стікери, на яких учасники пишуть теми, що пропонуються для обговорення.)

Роль ведучого:

❖ коротко викладає загальну тему, процеси й цілі технології відкритого простору;

Отже, відкритий простір – це демократичний формат проведення дискусій у групах учасників навколо центральної теми чи проблеми на основі принципу самоорганізації. Проведення заходу за принципом відкритого простору зазвичай зумовлене наявністю для організації чи спільноти і актуального питання, яке буде обговорюватися.

Тому основне питання має бути ретельно сформульованим замовником за підтримки фасилітатора, має стосуватися актуальної, гарячої, часом суперечливої проблеми, яка містить потенційний конфлікт.

Крім того, ця технологія ефективна, коли треба знайти рішення чи відповідь на питання, до якого залучаються сторони з різними інтересами. Часові виміри також відіграють значну роль. Так, одноденний відкритий простір сприяє доброму обміну ідеями та думками, дводенний відкритий простір дає можливість вивчити з різних боків питання, щоб розробити найкращі рішення та рекомендації. Триденний відкритий простір дозволяє глибоко зануритися у проблему, розробити рекомендації та спланувати наступні кроки.

Час від часу учасники можуть поводитися як ліниві коти – ходити пити каву, дихати свіжим повітрям, тинятися без діла, а можуть бігати з однієї групи в іншу, ініціювати обговорення, розповідати про результати і відкриття в інших групах.

Перших можна умовно назвати – метеликами, других – бджілками. І перші, і другі для динаміки та для результатів відкритого простору є надзвичайно потрібні. Метелики можуть видати несподівану ідею, а бджоли зможуть її розкрити у динамічне обговорення. У відкритому просторі діє один закон – закон мобільності. Але якщо в ході розмови ви зрозумієте, що у групі ви не можете ані привнести щось корисне, ані навчитися чомусь

новому – не стримуйте себе, а шукайте групу, де зможете реалізувати саме ваші потреби.

Закриття

❖ Усі учасники збираються на пленарне засідання за годину до закриття зустрічі, щоб поділитися основними ідеями й отриманими знаннями.

❖ Це не час для традиційних звітів груп: звіти складаються в писемній формі й передаються учасникам. Настав момент з'ясувати, чого навчилися та про що дізналися учасники.

❖ Можна попросити учасників коротко висловити свої думки про минулу зустріч.

❖ По завершенні всіх обговорень, використовуючи нотатки, підвести стислі підсумки із запропонованої теми.

Таким чином, в протиставленні традиційним формам проведення занять, в цьому випадку учасники (студенти) практично тут же дізнаються, що існують можливості для реальних дій.

Усвідомлюючи свою відповідальність, студенти дискутують про коло значущих завдань, здійснювати спільне планування діяльності та шанобливо, з огляду на ресурси, обходитися з виникаючими розбіжностями, що приносить їм велику радість і задоволення від виконаної роботи.

Ласкаво просимо в світ «відкритого простору»!